

Instytut Pamięci Narodowej

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu został powołany ustawą z dnia 18 grudnia 1998 roku. Prezesem IPN jest dr Łukasz Kamiński. IPN posiada 11 oddziałów, a w kilku miastach powołano delegatury IPN. Archiwum IPN ma status archiwum wyodrębnionego, przechowującego akta należące do narodowego zasobu archiwalnego z lat 1939-1990.

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach działa od 2000 r., a jego pierwsza siedziba znajdowała się w pomieszczeniach kamienicy przy ul. Warszawskiej 19 w Katowicach. U progu działalności Oddziału poważnym problemem było rozproszenie archiwaliów. Aby się z tym uporać, pozyskano budynek po likwidowanej jednostce wojskowej, będącego w dyspozycji Archiwum Państwowego w Katowicach. W 2001 r. obiekt ten został zaadoptowany na potrzeby Oddziałowego Biura Archiwizacji i Udostępniania Dokumentów. Mieścił się tam magazyn oraz stanowiska pracy dla archiwistów. Jednocześnie podjęto decyzję o budowie nowego obiektu OBUiAD w Katowicach przy ul. Józefowskiej 104. Budynek archiwum oddano do użytku w 2006 r. Znalazły się w nim nowe magazyny oraz pomieszczenia biurowe. Otrzymał on nowy adres: ul. Józefowska 102. W 2001 r. pozyskano na potrzeby Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Biura Edukacji Publicznej oraz administracji pomieszczenia w budynku przy ul. Kilińskiego 9 w Katowicach. W 2007 r. katowicki Oddział IPN uruchomił punkty konsultacyjne w Częstochowie i Bielsku – Białej. 20 listopada 2012 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej siedziby Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach przy ul. Józefowskiej 102, w którym znajdują się wszystkie piony, co w znacznym stopniu usprawnia działanie katowickiego IPN.

Dyrektorami OIPN w Katowicach byli Andrzej Sikora i dr Andrzej Drogoń. Od 2014 r. tę funkcję pełni dr Andrzej Sznajder.

W ramach Oddziału IPN w Katowicach działają cztery piony: edukacyjny (Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej), śledczy (Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu), archiwalny (Oddziałowe Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów) oraz lustracyjny (Oddziałowe Biuro Lustracyjne).

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Katowicach do 2015 roku wydało 92 publikacje zwarte, 6 numerów periodyku „Czasypismo”, 3 teki edukacyjne oraz 10 broszur i katalogów wystaw. Nagrano 70 notacji, czyli relacji ze świadkami historii. Szacuje się, że łącznie w lekcjach, warsztatach i projektach edukacyjnych wzięło udział ponad 3200 nauczycieli i prawie 63 tysiące uczniów. Prawie 2 500 uczniów uczestniczyło w konkursach a

prawie 2700 uczniów zaangażowało się w rajdy historyczne organizowane przez OBEP. Do tej pory w turniejach debat oksfordzkich wzięło udział 6580 uczniów. OBEP IPN przygotował 30 wystaw własnych, które prezentowane były prawie 440 razy na terenie Polski i 4 razy za granicą.

W okresie swojej działalności Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach zakończyła 1613 postępowań. W chwili obecnej prowadzi 102 postępowania. Do dnia dzisiejszego w 13 sprawach skierowano akty oskarżenia w stosunku do 23 osób. Jedna sprawa sądowa została zakończona orzeczeniem bezwzględnego pozbawienia wolności, jednak karę odroczone ze względu na zły stan zdrowia skazanego, w dwóch przypadkach orzeczono kary więzienia z warunkowym zawieszeniem ich wykonania.

Oddziałowe Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów w Katowicach zgromadziło 11,8 km bieżących akt oraz prawie 930 m bieżących kart kartotecznych. Archiwiści uratowali ponad 16 tysięcy jednostek akt i 170 mb kart kartotecznych, które funkcjonariusze SB potargali i zamierzali przerobić na makulaturę; zużyto do tego ponad kilometr specjalnej archiwalnej „taśmy klejącej”. Do elektronicznej bazy danych wpisano prawie 5,5 miliona rekordów, opisujących posiadane dokumenty. W celu ułatwienia dostępu do materiałów archiwalnych zdigitalizowano 30 terabajtów (czyli 30 tysięcy GB) danych. Ponad 60 razy archiwiści opowiadali uczniom i studentom o archiwum podczas lekcji w ramach projektu edukacyjnego „Co kryją archiwa IPN”. Do bazy danych zdjęć wprowadzono 5 tysięcy fotografii z dokładnym opisem. Ponad 48 tysięcy razy zwrócono się do archiwum z prośbą o odnalezienie interesujących materiałów, a czytelnicy akt jawnych odwiedzono prawie 15 tysięcy razy.

Dane statystyczne dotyczące Oddziałowego Biura Lustracyjnego :

- 32000 osób złożyło oświadczenia lustracyjne
- 186 osób przyznało się do służby lub współpracy z organami bezpieczeństwa PRL.
- 5000 oświadczeń zostało zweryfikowanych
- 97 spraw w których skierowano wnioski do sądów o uznanie oświadczenia za niezgodne z prawdą.
- 15 spraw autolustracyjnych.
- 40 osób prawomocnie uznanych za kłamców lustracyjnych.
- 9800 osób wprowadzonych do katalogu funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa.
- 2800 osób wprowadzonych do katalogu nomenklatury partyjnej
- 800 osób wprowadzonych do katalogu osób rozpracowywanych przez organy bezpieczeństwa państwa.
- 700 osób wprowadzonych do katalogu osób zajmujących funkcje publiczne zgodnie z art. 22 ustawy lustracyjnej.

JUBILEUSZ 15-LECIA INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ

KATOWICE
15-17 X 2015 r.

program
obchodów

15-16 października 2015 r. Dni dla nauki

Ogólnopolska konferencja naukowa:
**Więcej niż partia. PZPR a polityka,
gospodarka i społeczeństwo 1948–1990**

„Przystanek Historia” Centrum Edukacyjne IPN
w Katowicach im. Henryka Sławika
Katowice, ul. Świętego Jana 10, III piętro
15 X 2015 – godz. 9.00 – 19.30
16 X 2015 – godz. 9.00 – 16.00

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza była czymś więcej, niż tylko organizacją sprawującą władzę polityczną. Zakres jej działań i wpływ na funkcjonowanie państwa, społeczeństwa i gospodarki w czasach PRL był znacznie większy, niż wynikało to z regulacji prawnych, w tym konstytucji. Do końca swojego istnienia zachowała charakter hegemonicznej partii państwowej, która sprawowała bezpośrednią władzę lub przynajmniej kontrolę nad większością sfer życia polityczno-społecznego, a dzięki systemowi nomenklatury zarządzała gospodarką i życiem społecznym. Podporządkowała sobie administrację, tworząc jednocześnie szereg własnych struktur, które dublowały instytucje państwowe i zarządzały wszystkimi aspektami funkcjonowania państwa, od samych szczytów władzy, po najmniejsze zakłady pracy.

Organizatorzy konferencji postanowili podjąć próbę rekonstrukcji mechanizmów funkcjonowania PZPR, jej wpływu na administrację, gospodarkę i społeczeństwo, przede wszystkim w wymiarze lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem Górnego Śląska i przez analogię dużych aglomeracji miejskich i ośrodków przemysłowych.

- PZPR w systemie władzy lokalnej.
- Struktury centralne i terenowe – zakres podległości.
- PZPR a działalność administracji publicznej.
- PZPR a gospodarka.
- System nomenklatury.
- PZPR a partie satelickie i organizacje społeczne.
- PZPR wobec Kościoła i religii.
- Propaganda i obrzędowość partyjna.
- PZPR jako nadzorca i mecenas kultury.
- PZPR a media.

16 października 2015 r. Dzień dla szkoły

**Uroczystość wręczenia statuetek
zasłużonym w edukacji historycznej
z udziałem prezesa IPN dr. Łukasza Kamińskiego**

Dom Kultury w Rudzie Śląskiej-Bielszowicach,
ul. Edmunda Kokota 170
Godz. 11.00 – 13.30

- Uroczystość rozdania statuetek 15 nauczycielom i 15 szkołom zasłużonym w edukacji i propagowaniu najnowszej historii Polski.
- Koncert uczniów klasy II b pod patronatem Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach z II Liceum Ogólnokształcącego im. Gustawa Morcinka w Rudzie Śląskiej „Jest na mapie świata maleńki znak”.
- „Jest na mapie świata maleńki znak” – koncert uczniów klasy II b pod patronatem Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach z II Liceum Ogólnokształcącego im. Gustawa Morcinka w Rudzie Śląskiej.

Promocja książki:

**„Agca nie był sam. Wokół udziału
komunistycznych służb specjalnych w
zamachu na Jana Pawła II”**

„Przystanek Historia” Centrum Edukacyjne IPN
w Katowicach im. Henryka Sławika
Katowice, ul. Świętego Jana 10, III piętro
Godz. 17.00

W programie spotkanie z autorami publikacji prok. Michałem Skwarą (IPN Katowice) oraz dr. Andrzejem Grajewskim ("Gość Niedzielny") z udziałem prok. Ewy Koj, naczelnikiem Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN Katowice). Moderator spotkania: dr Andrzej Sznajder - dyrektor Oddziału IPN w Katowicach.

17 października 2015 r. Dzień dla rodziny

Bieg dla rodziny

Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku
w Chorzowie, Aleja Generała Jerzego Ziętki
pod Halą Wystaw Kapeluszy
Godz. 10.00

W gronie pracowników katowickiego Oddziału IPN są tacy dzielni bohaterowie, którzy na co dzień zmagają się z ciężkimi chorobami swoich dzieci i wnuków. Chcemy wesprzeć ich finansowo organizując charytatywny bieg, którego całkowity dochód przeznaczony będzie na Tadeusza Celucha, Malwinę Niewolińską oraz Wojciecha Przewłokę.

Dystans – 1,5 kilometra

Wpisowe – minimum 5 zł/os

Zbiórka została zgłoszona w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji i otrzymała numer 2015/2981/KS www.zbiorki.gov.pl

Informacje o Biegu:

e-mail: ewelina.janota@ipn.gov.pl, tel. : 32 207 03 14

Zwiedzanie Archiwum

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach,
ul. Józefowska 102
Godz. 14.00 – 19.00

Co można schować do martwej skrzynki? Jak odwrócić agenta? Kto potrafi zrobić tajne zdjęcie? Czy legendy opowiada się tylko dzieciom? Odpowiedzi na te (i inne) pytania będzie można poszukać w siedzibie archiwum IPN podczas obchodów 15-lecia działalności IPN. Chętni poznają działania SB „od kuchni”, zgłębią tajniki operacyjnego żargonu towarzyszy z bezpieki, a nawet wcielą się w ich rolę! Na odważnych czekają zadania operacyjne godne porucznika Borewicza oraz nagrody w postaci niespodzianki i dobrej zabawy.